

A Magyar Rektori Konferencia észrevételei az Nftv. módosításával összefüggésben

I. A közalkalmazottak jogállásáról szóló 1992. évi XXXIII. törvény módosításához

Javasoljuk, hogy a hazai felsőoktatás fejlesztése érdekében lehetővé váljon **külföldi állampolgárságú személlyel közalkalmazotti jogviszony létesítése** ne csak a Magyar Tudományos Akadémia által fenntartott köztestületek, hanem a felsőoktatási intézmények esetében is.

II. Az Nftv. módosításához

- **Az intézményrendszer újradefiniálása**

Az Nftv. 9. § (3)-(4) bekezdése szabályozza az egyetem, valamint az alkalmazott tudományok egyeteme kategóriák feltételeit. A korábbi szabályozás az egyetemekkel szemben képzési területek vonatkozásában (két képzési területen jogosult mesterképzésre) állított feltételeket, a jelenlegi szabályozás szakok szerint állapítja meg a feltételeket és szemben a korábbi szabályozással, nem mondja meg, hogy a doktori képzésre vonatkozó tevékenységet tudományterületenként kell-e teljesíteni. Ezzel az egyetem kritériumrendszere nem szigorodik, hanem felhígul, amely a minőség ellen hat, még akkor is, ha a tervezet a tudományos fokozattal rendelkező oktatók arányát 50 %-ról 60 %-ra emeli.

Támogatjuk a **felsőoktatási intézmények típusainak újradefiniálását**, különösen az alkalmazott tudományok egyeteme kategóriájának létesítését. Viszont az egyetem esetében a tudományterületre vonatkozóan javasoljuk a **korábban hatályos követelmények visszaállítását**, mely szerint az egyetem **legalább két képzési területen jogosult mesterképzésre, valamint legalább két tudományterületen doktori képzésre és fokozat odaítélésére**, és legalább három egyetemi karral rendelkezik. Javasoljuk továbbá, hogy a művészeti felsőoktatási intézményekhez hasonlóan a **sporttudomány** területe is kerüljön ki az általános szabályok közül az egyetem definíciója tekintetében.

Az intézmények definíciójánál javasoljuk feltüntetni a **tudományos diákköri tevékenység** működtetését is.

Az indokolás és a szöveg is utalást tesz **közösségi felsőoktatási képzési központokra**, azonban a jogszabály sehol nem adja ennek az új formának a jogszabályi feltételeit, szabályozását, hátterét. Javasoljuk ennek alapos kidolgozását képzőhely regionális jellegének hangsúlyozása mellett.

- **A konzisztórium**

Javasoljuk, hogy a konzisztórium létszáma intézménymérettől függetlenül **öt fő** legyen, és a miniszter által delegált személyekre az érintett **felsőoktatási intézmény tegyen javaslatot** a felsőoktatást, intézményt jól ismerő, a szakma elismert képviselői közül.

Javasoljuk továbbá, hogy a konzisztórium helyett más elnevezés szerepeljen a jogszabályban, amely jobban megfelel a magyar nyelv jellegzetességeinek (pl. tanácsadó testület). Az elnevezés teljesen idegen minden magyar hagyománytól (de a nyelvtantól is), a testület magyar neve: tanács; ez semmilyen problémát nem okozna, hiszen ez az elnevezés nem foglalt az Nftv-ben.

Indokolatlan a konzisztórium feladat-és hatáskörébe rendelni a rektori pályázat tartalmának meghatározását, a rektori pályázatok elbírálását, valamint a rektorjelölt megválasztását. A pályázatot a fenntartó írja ki a Szenátus javaslata alapján, a rektor pedig a mostani módosítással pontosítandó feladat- és hatáskörében jár el az intézmény első számú vezetőjeként. A konzisztórium alapvetően a gazdálkodás szakmai támogatására jön létre.

- **Pályázati forrásból fizetett határozott idejű jogviszonyban álló munkavállalók**

A Nftv 24. § (4) a) pont szövegezésében nem egyértelmű, hogy a pályázati forrás keretére határozott időre alkalmazottak jogviszonya a Munka Törvénykönyve (MT) szabályai alapján jön létre (ez lenne kívánatos) vagy csak a határozott időtartam lehetséges hossza (MT szerint 5 év, a Nftv javasolt módosítása szerint legfeljebb 10 év is lehetne) esetében vonatkozik rájuk az MT-től eltérő szabályozás.

Javasoljuk, az Nftv. módosításának fenti eleme a törvény kihirdetését követő napon lépjen hatályba.

- **Az oktatók heti munkaideje**

Az Nftv. módosítási tervezete 26. §-ának (1) és (2) bekezdésében foglalt, a különböző szintű oktatók munkaidejére vonatkozó szabályok esetében javasoljuk, hogy magánintézmények számára engedjen kivételt ezen rendelkezés alól a törvény. A munkáltató a tanításra fordított időt – a foglalkoztatási követelményrendszerben meghatározottak szerint – **legfeljebb** negyven százalékkal megemelheti, illetve **legfeljebb** huszonöt százalékkal csökkentheti, javasoljuk a mondat pontosítását.

- **A mesteroktató akkreditációs szempontból történő megjelenítése**

Fontos annak átgondolása, hogy a felsőoktatási szakok akkreditációs szempontjából is megjeleníthető legyen a mesteroktatók szerepe a jövőben.

- **Osztatlan szakmai tanárképzésre való átjelentkezés támogatása**

Az Nftv. 47. § (7) bekezdés helyébe a következő rendelkezés lépjen:

A magyar állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzésben való részvételt nem zárja ki a felsőoktatásban szerzett fokozat és szakképzettség megléte, azzal, hogy aki egy képzési ciklusban magyar állami (rész)ösztöndíjas képzésben tanulmányokat folytat, ugyanazon képzési ciklusba tartozó további (párhuzamos) képzés folytatása esetén a támogatási időből

félévente a párhuzamosan folytatott állami (rész)ösztöndíjjal támogatott képzések számának megfelelő számú félévet le kell vonni, **kivéve az osztatlan szakmai tanárképzést.**

Indoklás: *Az osztatlan szakmai tanárképzés iránt sem az érettségit követően, sem pedig az első éves mérnöki tanulmányok befejezését követő átjelentkezés során országosan nincs érdeklődés.* Mivel az alapszak és az osztatlan szakmai tanárszak szakmai tartalma nagy (90-95%-os) átfedésben van, ezért a hallgatók *párhuzamosan teljesíthetnék az alapszak és az osztatlan szakmai tanárszak követelményeit*, úgy, hogy *az államilag támogatott félévek száma nem lépné túl a megengedettet.* Így ösztönöznénk a hallgatók egy részét a szakmai tanárszak felvételére, biztosítva ezáltal az utánpótlást.

- **Doktoranduszok normatíva-visszafizetési kötelezettségének törlése**

Az MRK a doktoranduszok pénzvisszafizetési kötelezettségének törlését kiemelten javasolja a tervezetből, hiszen egyrészt nem mindig a doktorandusz a felelős azért, ha nem halad a doktori munkájával, hanem adott esetben a doktori iskola is lehet az oka, másrészt a két év utáni részbeszámolás tudomány- és művészeti területtől is függően lehet sikertelen, valamint ez a szigorú megkötés még akár külföldre is irányítja a legjobb hallgatókat. Ehelyett javasoljuk például a félévenkénti beszámoltatás rögzítését a pontos teljesítési kötelezettségek meghatározása mellett, amikor a doktorandusz teljesítményének tükrében adott esetben átsorolható a költségtérítéssel képzésre.

- **A MAB véleménye kikérésének törlése alap- és mesterképzések esetében**

Nehezményezzük azt a változtatást, hogy mesterképzések indítása esetében az Oktatási Hivatal a MAB véleményéhez kötve van. Ez indokolt a doktori képzések esetében, de az alap- és mesterképzések esetén ezt nem tartjuk elfogadhatónak. [67. § (3)].

- **Nyomtatványokra vonatkozó előírások törlése**

A Tervezet rögzíti, hogy a felsőoktatási intézmény csak olyan nyomtatványok használhat, amelyeket az Oktatási Hivatal jóváhagyott. Valószínűleg a megfogalmazás pontatlan. Nem életszerű az, hogy az Oktatási Hivatal minden, a felsőoktatási intézmények által használt nyomtatványt lásson, azoknak a használatáról döntsön. Itt nyilván csak a kötelezően használandó nyomtatványok engedélyezéséről, jóváhagyásáról van szó. Kérjük ennek pontosítását vagy a rendelkezés elhagyását.

- **Habilitált egyetemi docens kategória bevezetése**

A *habilitált egyetemi docensek* egy vezetői szerepet vállaló, az oktatásban és a kutatásban is meghatározó réteget alkotnak. Ezért célszerű kiegészíteni a tervezet 1. számú mellékletében szereplő táblázatot, és az egyetemi tanár és az egyetemi docens közé, középre szükséges elhelyezni a **habilitált egyetemi docens 1, 2, 3 kategóriákat, 81, 84, 87 % arányszámokkal.** Ezzel a módosítással a tudományos teljesítmény és a minőségi oktatás is elismerésre kerül. Ez a kiegészítés motiválná az egyetemi docenseket további teljesítményre.